

die ik u heden gebied, moeten in uw hart zijn. 7. En gij zult ze uw kinderen inscherpen en er over spreken, wanneer gij zit in uw huis en wanneer gij gaat op den weg en wanneer gij u nederlegt

אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה הַיּוֹם עָלֶיךָ לְבַבְךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדַבַּרְתָּ בָם בְּשַׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִקְחֶתְךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ

אונקלוס

די אנא מפקדך יומא דין על לבך : ו ותתננון לבניך ותמליל בהון במתבך בביתך ובמהכך בארחא ובמשכבך

רש"י

de kwade] (Siphre, Berach. 54a); eene andere verklaring: ככל לבכך, dat niet uw *hart* in strijd zij met den Alomtegenwoordige [al zijn uwe *dadon* met Hem in overeenstemming] (Siphre). **וככל נפשך**. Al ontleent Hij u [al kost u de opvolging Zijner geboden] het leven (Siphre, Berach. 54a, 61b). **וככל מארך**. Met geheel uw vermogen (Berach. 54a); gij hebt menschen, wier geld hun liever is dan hun persoon [hun leven]; daarom wordt er gezegd: **וככל מארך** [dat oppervlakkig reeds uit *נפשך* zou volgen] (Siphre); eene andere verklaring: **וככל מארך** [bij elke maat van straf; zoo ook zegt David: *hef ik op den beker des heils [dan roep ik den naam des Eeuwigen aan; maar ook:] vind ik nood en kommer enz. [ook: dan roep ik den naam des Eeuwigen aan] (Ps. 116,13 en 3) (vgl. Siphre). — 6. והיו הדברים. Wat is de *liefde* [waarvan zooveen werd gesproken]? **והיו הדברים האלה**, want daardoor leert gij kennen den Heilige, geloofd zij Hij, en blijft gij gehecht aan Zijne wegen (Siphre). **אשר אני מצוה היום**. Die ik u heden gebied, zij moeten niet wezen in uwe oogen als een oud bevel, **דיוטנמא**, dat niemand in waarde houdt, maar als een nieuw, dat ieder [met belangstelling] te gemoet treedt; **דיוטנמא** is een schriftelijk bevel des konings (Siphre). — 7. **ושננתם** is eene uitdrukking*

3. Gij zult dan hooren, Israël, en in acht nemen door te doen, opdat het u welga en opdat gij zeer vermeerderen zult, zooals de Eeuwige, de God uwer voorouders, u heeft toegezegd een land, vloeïende van melk en honig; 4. Hoor, Israël, de Eeuwige, onze God, de Eeuwige is eenig. 5. En gij zult beminnen den Eeuwige, uw God, met geheel uw hart en met geheel uwe ziel en met geheel uw vermogen. 6. En deze woorden,

וּשְׁמַעְתָּ יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר יִטַּב לְךָ וְאֲשֶׁר תִּרְבוּן מְאֹד כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ : שִׁשׁ פ

ד שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד : ה וְאַהֲבַת אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ : ו וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה

ו ד וד רבתי

אונקלוס

ג ו תקבל ישראל ותטר למעבד די ייטב לך ודי תסגון לחדא במא די מליל יי אלהא דאבהתך לך ארעא עבדא חלב ודבש : ד שמע ישראל יי אלהנא יי חד : ה ותרחם ית יי אלהך בכל לבך ובכל נפשך ובכל נכסך : ו והיו פתגמאי האלין

רש"י

ו 4. ה' אלהינו ה' אחד. ה' אלהינו ה' אלהינו עתה ולא אלהי האמות הוא עתיד להיות ה' אחד שנאמר כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' ונאמר ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד: 5. ואהבת-עשה דבריו מאהבה אינו דומה העושה מאהבה לעושה מיראה העושה אצל רבו מיראה בשהוא מטרית עליו מניהו והולך לו: ככל לבכך- בשני יצריך- ו 4. ה' אלהינו ה' אחד. ה' אלהינו עתה ולא אלהי האמות הוא עתיד להיות ה' אחד שנאמר כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' ונאמר ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד: 5. ואהבת-עשה דבריו מאהבה אינו דומה העושה מאהבה לעושה מיראה העושה אצל רבו מיראה בשהוא מטרית עליו מניהו והולך לו: ככל לבכך- בשני יצריך- VI. 4. De Eeuwige, — die nu — onze God is en niet de God der volkeren, zal eenmaal de EENIGE Eeuwige zijn, want er is gezegd: want dan zal Ik voor de volkeren veranderen tot eene reine taal, waarbij ALLEN den naam des EEUWIGEN zullen aanroepen (Tseph. 8,9), en er is gezegd: op dien dag zal de Eeuwige eenig en Zijn naam eenig wezen (Zech. 14,9) (vgl. Siphre). — 5. Volbreng Zijne woorden uit *liefde*; wie uit *liefde* volbrengt, is niet gelijk aan wie uit *vrees* volbrengt; wie dienst verricht bij zijn heer uit *vrees*, laat, wanneer deze het hem lastig maakt, hem staan en gaat heen (Siphre). Met GEHEEL uw hart, met uwe beide neigingen [de goede en

9. En gij zult ze schrijven aan de deurposten van uw huis en aan uwe poorten.
 10. En het zal geschieden: wanneer de Eeuwige, uw God, u brengen zal naar het land, dat Hij uwe voorouders, Abraham, Izak en Jakob, toegeworen heeft, u te geven, groote en goede steden, die gij niet gebouwd hebt,
 11. En huizen, vol van al het goede, die gij niet gevuld hebt, en gegraven putten, die gij niet gegraven hebt, wijngaarden en olijfgaarden, die gij niet geplant hebt, en gij gegeten

ט וכתבתם על־מזוזות ביתך ובשעריך: ׀ ׀ והיה בִּיָּבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב לָתֵת לָךְ עָרִים גְּדֹלוֹת וְטֹבַת אֲשֶׁר לֹא־בָנִיתָ: ׀ ׀ וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל־טוֹב אֲשֶׁר לֹא־מְלֵאתָ וּבְרֵת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא־חֲצַבְתָּ כְּרִמִּים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נִמְעַתָּ וְאֹכֵלֵת

אונקלוס

ט וכתבתבנון על מזוזין ותקבענון בספי ביתך ובתרעין: ׀ ׀ והיה ארי יעלך ׀ אלהך לארעא די קיים לאברהתך לאברהם ליעצחק וליעקב למתן לך קרוין רברבן וטבן די לא בניתא: ׀ ׀ ובתין מלן כל טוב די לא מליתא וגבין פסילן די לא פסלתא פרמין וזיתין די לא נצבתא ותיכול

רשׁי

תפלין שפנרוע. והיו לטטפת בין עיניך. אלו תפלין שפראש ועל שם פרשיתיהם נקראו טוטפורט טט בכתפי שתים פת באפריקי שתים: 9. מזוזות ביתך. מזוזות פתיב שאין צריך אלא אהת: ובשעריך. לרבות רשׁי. Dit zijn de Thephillien, die op den arm. והיו לטטפת בין עיניך. dit zijn de Thephillien, die op het hoofd [gelegd worden]; en met het oog op het aantal van hunne afdeelingen [uit den Pentateuch, die, op perkament geschreven, zich daarin bevinden moeten]. worden zij genoemd, טט is [n.l.] in [de stad] Kaspie twee, פת in [de stad] Afriekie: twee (Sanh. 4b). — 9. מזוזות. מזוזות Geschreven is: מזוזות [niet: מזוזות; aanduidende], dat niet [meer] noodig is dan één [post; dat de verplichting van מזוזה reeds intreedt, wanneer zich aan den ingang maar één en geen twee posten bevinden] (vgl. Menach. 34a; zie מנחת שי, om

en wanneer gij opstaat. 8. En gij zult ze binden tot een teeken op uwe hand en zij zullen tot voorhoofdsband zijn tusschen uwe oogen.

וּבְקוּמְךָ: ׀ ׀ וְקִשְׂרֹתֶם לְאוֹת עַל־יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפַת בֵּין עֵינֶיךָ:

אונקלוס

וּבְמְקוּמְךָ: ׀ ׀ וְתִקְטְמוּן לְאֵת עַל יָדְךָ וְיִהוּן לְתַפְלִין בֵּין עֵינֶיךָ:

רשׁי

הוא שיהיו מהדדים בפיה שאם ישאלך אדם דבר לא תהא צריך למגמם בו אלא אמור לו מיד: לכניך. אלו תפלימדים מצינו בכל מקום שהתלמידים קרוים פנים שנאמר פנים אתם לה' אלהיכם ואומר בני הנביאים אשר בית אל וכן פתוקהיו שלמד הורה לכל ישראל וקראם פנים שנאמר בני עתה אל תשלו. וכשם שהתלמידים קרויים פנים (שנאמר פנים אתם לה' אלהיכם) כך הרכ קרוי אב שנאמר אבי אבי רכב ישראל וגו': ודברת כם. שלא יהא עקר דבורך אלא כם. עשם. עקר ואר תעשם טפל: וכשכנך. יכול אפילו שכב פחצי היום. ובקומך יכול אפילו עמד פחצי הלילה תל כשכתך כביתך ובלכתך כדרך. דרך ארץ דברה תורה זמן שביכה זמן קימה: 8. וקשרתם לאות על ירך. אלו רשׁי. [Wil zeggen.] dat uw spreken in hoofdzaak niet [anders] zal zijn dan daarover; maak hen tot hoofdzaak en maak hen niet bijzaak (Siphre). Men zou kunnen [meenen, dat men het שמע moet lezen] zelfs wanneer men zich ter ruste legt op het midden van den dag, — ובקומך, men zou kunnen [meenen], zelfs wanneer men opstaat in het midden van den nacht; ter verkondiging van leering [hieromtrent dient]: כשכתך כביתך ובלכתך כדרך; de H. Leer spreekt [daar] van de gewone leefwijze [daarom wordt כשכתך beperkt tot כביתך, en evenzoo כשכנך ובקומך gedacht aan de gewone leefwijze n.l.] den [gewonen] tijd van het zich ter ruste leggen en den [gewonen] tijd van het opstaan (vgl. Siphre). — 8. וקשרתם לאות